

Z enkratnim dodatkom do upokojenjskih glasov?

Državnozborskemu poslancu in ekonomistu Mateju Lahovniku se zdi nesprejemljivo, da bodo upokojenci z recimo 500 evri pokojnine prejeli enkratni dodatek, brezposelni in delavka v Muri s 390 evrov neto plače pa ne. Ta dodatek bi moral biti za vse omenjene, sredstva pa dobiti iz proračunske postavke nakupa vojaške opreme

Damijan Toplak

evrov, pa 80 evrov. Omenjeni dodatek bodo prejeli tudi prejemniki državnih pokojnin (praviloma gre za tiste, ki so starejši od 65 let in ne izpolnjujejo pogojev za pridobitev starostne pokojnine, saj imajo manj kot 20 let delovne dobe) in kmečkih pokojnin. Ne pa tudi tisti upokojenci v Sloveniji, ki prejema-jo pokojnino iz tujine.

Zakaj ne dodatek tudi zaposlenim?

Državnozborski poslanec, predstavnik stranke Zares, ter ekonomist Matej Lahovnik, je že ob sprejemanju omenjenega upokojenjskega dodatka izrazil pričakovanje, da bi podoben dodatek dobili tudi zaposleni, katerih mesečna neto plača je pod 500 evrov, a pri predstavnikih vlade ni naletel na ugodne odzive, saj so dejali, da so že pred kratkim zvišali minimalno plačo. Ta je v bruto znesku resda nekaj deset evrov višja od 500 evrov, a v neto znesku, katerega dobi zaposleni izplačanega na transakcijski račun, je to le približno 390 evrov. "V ZDA so za vsa gospodinjstva pred časom namenili enkratno finančno pomoč v znesku med 300 do 1200 dolarjev na gospodinjstvo, katere skupni dohodek je bil pod določnim pragom, za vsakega otroka pa še dodatno 300 dolarjev," omeni Lahovnik, kateremu se zdi nesprejemljivo, da bodo upokojenci z recimo 500 evri pokojnine prejeli enkratni dodatek, brezposelni in delavka v Muri s 390 evrov neto plače pa ne. In kje bi po mnenju poslanca država lahko izbrskala dodaten denar, katerega bi za izplačilo enkratnega dodatka tudi brezposelnim in zaposlenim z najnižjimi plačami moralo

biti vsaj dvakrat toliko? "Z rebalansom proračuna iz naslova izdatkov obrambnega ministrstva, katero bo le za nakup vojaške opreme med leti 2007 in 2013 porabilo 710 milijonov evrov," odgovori Matej Lahovnik, kateremu se tudi ne zdi prav, da bo nekdo s 404 evri pokojnine prejel kar 50 evrov več dodatka, kot tisti z recimo 401 evrom mesečne pokojnine. Kako pa bi bilo mogoče doseči, da bi bile pokojnine za upokojence višje že med letom in tovrstnega enkratnega dodatka sploh ne bi potrebovali? "Ena od možnosti je dejansko, da se višje pokojnine usklajujejo z nižjo rastjo, kakor (naj)nižje. (Podobno že vrsto let počnejo v Avstriji, op.a.) Namreč, če se pokojnine zvišajo za dva odstotka, se tistemu s 400 evrov mesečne pokojnine zviša pokojnina za osem evrov, tistemu s 1500 evri pokojnine, pa kar za 30 evrov. Tako se razlike v absolutnih zneskih med upokojenci le povečujejo," ugotavlja poslanec.

Z dodatkom ciljati na vse revne državljanje

Matej Lahovnik opozarja tudi na podatek, da bo država 32 milijonov evrov za izplačilo enkratnega upokojenjskega dodatka vzela iz proračunskih rezerv, ki so ponavadi namenjene nepredvidenim izdatkom iz naslova naravnih nesreč. Sprašuje se, kaj bo, če do takšnih nesreč vendarle pride. Denar bi zato po njegovem mnenju morali vzeti iz nakupa kakšnih zloglasnih finskih patrij, dodatek pa izplačati vsem, ki prejemaajo mesečno manj od določenega zneska dohodka. Nenazadnje, v Prekmurju je znano, da zdaj upokojene Murine šivilje prejemaajo precej višje pokojnine,

Predvidoma avgusta, slab mesec dni pred parlamentarnimi volitvami, kar najbrž ni naključje, bo četr milijona slovenskih upoko-jencev prejelo enkratni pokojninski dodatek. Gre za institut, ki se ga poslužujejo v izjemnih situacijah - tokrat zaradi visoke inflacije. Da ne bo pomote, vsem tem upokojen-cem še kako privoščimo od 80 do 150 evrov dodatka, katerega bodo prejeli, če imajo 500 evrov ali manj mesečne pokojnine, a se hkrati sprašujemo, zakaj niso njihove pokojni-ne spodobn(e)še že med letom. Upokojenci z do 403,63 evra po-kojnine, bodo prejeli od države (skupnih 32 milijonov evrov bo za-gotovljenih iz proračunske rezerve, ne pa iz sredstev Zavoda za pokoj-ninsko in invalidsko zavarovanje) 150 evrov enkratnega dodatka, tisti s 403,63 do 450 evrov pokojnine 100 evrov, oni s 450,01 do 500

kakor so plače tistih, ki v Muri šiva-jo danes. Z enkratnim draginjskim dodatkom bi kazalo ciljati na vse revne državljanje, kajti v zadnjem letu dni so se po besedah Lahovni-ka najbolj dražile nujne življenjske dobrine, zlasti hrana.

Za relativno nizke pokojnine v Sloveniji, ki večini ne omogočajo človeka dostojnega življenja - po plačilu položnic, stanovanja in hra-ne jim ostane bora malo, če sploh kaj, naj bi bilo krivo zlasti to, da imamo v Sloveniji glede na število zaposlenih enostavno preveč upo-kojencev. V preteklosti, takoj po osamosvojitvi Slovenije, ko se je reševalo najbolj pereče gospodar-ske težave, so veliko zaposlenih, starih okrog 50 let ali tudi manj, na pol pod prisilo pošiljali v pokoj. In ker se, na srečo, v povprečju življenjska doba ljudi v Sloveniji povečuje, je iluzorno pričakovati, da je nekdo s 25 ali 30 let delovne dobe prispeval dovolj sredstev, da bi lahko iz pokojninske blagajne črpal 35 ali 40 let.

Pokojninski prispevki zaposlenih in njihovih delodajalcev so se pred leti zato že povečali, sredstva za pokojnine je začela prispevati Kapitalna družba, vedno več mora iz proračuna zagotavljati tudi država. Upokojitvena starost se z zadnjo pokojninsko reformo iz leta 1999 povečuje, za vzdržnost pokojnin-ske blagajne pa bi bilo smiselno razmišljati o zmanjševanju razlik med najnižjimi in najvišjimi pokoj-ninami. Morda bi tiste najvišje ve-ljalo omejiti na recimo 1000 evrov, četudi peščici prejemnikov takšnih pokojnin to ne bi bilo najbolj pov-šeči. A če so na stara leta lahko so-lidarni v Avstriji, bi lahko bili tudi upokojenci v Sloveniji. ■